

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 octobre 2003

PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE

prévoyant la cessation du mandat de membre du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon, du Conseil flamand et du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale en cas d'élection à une autre assemblée parlementaire

(déposée par MM.
Servais Verherstraeten et Dirk Claes)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 oktober 2003

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

houdende de beëindiging van het mandaat van lid van de Vlaamse Raad, de Raad van de Franstalige Gemeenschap, de Waalse Gewestraad en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad ten gevolge van de verkiezing voor een andere parlementaire assemblee

(ingediend door de heren
Servais Verherstraeten en Dirk Claes)

RÉSUMÉ

Les auteurs entendent renforcer le rôle de l'électeur : le mandat des parlementaires qui se portent candidats à l'élection d'une autre assemblée parlementaire prendra fin d'office en cas d'élection à cette autre assemblée. Ils ne pourront dès lors exercer que le dernier mandat pour lequel ils ont été élus.

SAMENVATTING

De indieners beogen de inspraak van de kiezer te versterken: het mandaat van parlementsleden die zich kandidaat stellen bij verkiezingen voor een andere parlementaire assemblee en daar verkozen worden, neemt van rechtswege een einde. Op die manier kunnen ze alleen het mandaat opnemen waarvoor zij het laatst verkozen werden.

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>
<i>DOC 51 0000/000 :</i> Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	<i>DOC 51 0000/000 :</i> Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
<i>QRVA :</i> Questions et Réponses écrites	<i>QRVA :</i> Schriftelijke Vragen en Antwoorden
<i>CRIV :</i> Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)	<i>CRIV :</i> Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)
<i>CRIV :</i> Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)	<i>CRIV :</i> Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)
<i>CRABV :</i> Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)	<i>CRABV :</i> Beknopt Verslag (op blauw papier)
<i>PLEN :</i> Séance plénière (couverture blanche)	<i>PLEN :</i> Plenum (witte kaft)
<i>COM :</i> Réunion de commission (couverture beige)	<i>COM :</i> Commissievergadering (beige kaft)

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi spéciale vise à renforcer le rôle de l'électeur en privant de leur premier mandat les parlementaires qui se portent candidats à l'élection d'une autre assemblée parlementaire et qui y sont élus, de sorte qu'ils ne pourront exercer que le dernier mandat pour lequel ils ont été élus.

La structure fédérale de la Belgique fait que les élections du parlement fédéral et des conseils de région ont lieu simultanément ou à des dates rapprochées. Viennent en outre s'y ajouter les élections du Parlement européen, qui sont normalement organisées en même temps que les élections des conseils de région.

Les conditions d'éligibilité n'excluent pas qu'un membre de la Chambre des représentants ou du Sénat se porte candidat à l'élection d'un des Conseils ou à l'élection du Parlement européen. Elles n'excluent pas non plus qu'un membre du Conseil régional wallon, du Conseil flamand ou du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale se présente à l'élection du parlement fédéral ou à celle du Parlement européen.

Nous ne souhaitons rien modifier à cet égard. Dans une structure fédérale, il convient de permettre à un élu de se porter candidat à un autre niveau de pouvoir que celui dont il fait partie. Il peut d'ailleurs s'avérer utile, dans un État fédéral, de savoir comment fonctionne un autre niveau de pouvoir et quels problèmes s'y posent.

Bien qu'aucune obligation constitutionnelle ou légale n'existe en la matière, normalement, le candidat qui est déclaré élu, exerce effectivement son mandat. Il en va autrement lorsque ce candidat exerce déjà un mandat parlementaire. Il ne peut exercer qu'un seul mandat en raison de l'incompatibilité constitutionnelle ou légale qui existe entre deux mandats parlementaires. La législation actuellement en vigueur lui laisse le choix entre poursuivre l'exercice du mandat parlementaire qu'il exerce ou démissionner de ses fonctions et exercer le nouveau mandat pour lequel il a été élu.

Il va de soi que cette possibilité de choix n'est pas de nature à renforcer la participation citoyenne ni la crédibilité du monde politique. L'électeur escompte à

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel van bijzondere wet beoogt de inspraak van de kiezer te versterken door parlementsleden die zich kandidaat stellen bij verkiezingen voor een andere parlementaire assemblee en verkozen worden verklaard, vervallen te verklaren van hun eerste mandaat zodat ze alleen het mandaat kunnen opnemen waarvoor zij het laatst verkozen werden.

Onze federale staatsstructuur heeft tot gevolg dat er kort op elkaar volgende of gelijktijdige verkiezingen zijn voor het federale Parlement en de Raden van de gewesten. Daarnaast zijn er ook nog de verkiezingen van het Europees Parlement, die normaliter gelijktijdig met de verkiezingen van de gewestraden worden georganiseerd.

De verkiesbaarheidsvoorwaarden sluiten niet uit dat een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van de Senaat zich kandidaat stelt voor de verkiezingen van één van de Raden of voor de verkiezingen van het Europees Parlement. De verkiesbaarheidsvoorwaarden sluiten evenmin uit dat een lid van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad of de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zich kandidaat stelt voor de verkiezingen van het federaal Parlement of voor de verkiezingen van het Europees Parlement.

Dit voorstel wil hieraan geen wijzigingen aanbrengen. In een federale staatsstructuur moet het mogelijk blijven om zich verkiesbaar te stellen voor een ander bestuursniveau dan datgene waarvan men deel uitmaakt. In een federale staat kan het trouwens nuttig zijn om de werking en de problemen van een ander bestuursniveau te leren kennen.

Hoewel geen grondwettelijke of wettelijke verplichting geldt, neemt normaliter een kandidaat die verkozen wordt verklaard zijn mandaat ook effectief op. Anders is het wanneer die kandidaat reeds een parlementair mandaat bekleedt. Omdat er een grondwettelijke of wettelijke onverenigbaarheid bestaat tussen twee parlementaire mandaten, kan hij slechts één mandaat opnemen. Met de thans geldende wetgeving heeft hij de keuze tussen het verder uitoefenen van het parlementaire mandaat dat hij bekleedt of hieruit ontslag nemen en het nieuwe mandaat opnemen waarvoor hij verkozen werd.

Het spreekt voor zich dat deze keuzemogelijkheid voor de inspraak van de kiezer en de geloofwaardigheid van de politiek geen goede zaak is. De kiezer

juste titre qu'un candidat élu exerce effectivement son mandat. Le personnel politique qui exerce un mandat parlementaire et est déclaré élu pour un mandat parlementaire d'un autre niveau de pouvoir, mais qui renonce à exercer ce dernier mandat, donne l'impression de ne pas prendre au sérieux le verdict de l'électeur. La confiance dans les institutions politiques n'en sort pas renforcée parce que l'électeur a le sentiment d'avoir été trompé : au lendemain des élections, il doit constater que son suffrage est subordonné au plan de carrière d'un politique.

La présente proposition n'instaure pas de nouvelle incompatibilité. Une incompatibilité est «l'interdiction faite à une personne qui est élue à un mandat ou qui exerce une fonction ou un mandat, d'être simultanément titulaire d'un autre mandat ou fonction, de l'exercer»¹. En cas d'incompatibilité absolue, le titulaire d'un mandat ou d'une fonction est obligé de renoncer à sa qualité de titulaire pour pouvoir exercer un mandat ou une fonction incompatible avec l'exercice de l'autre. En cas d'incompatibilité relative, la personne ne peut exercer simultanément deux fonctions ou mandats incompatibles. Dans les cas d'incompatibilité tant absolue que relative, le titulaire a le choix d'exercer ou non l'autre mandat ou fonction.

La présente proposition prévoit que le mandat exercé dans une assemblée parlementaire s'achève lorsque son titulaire s'est porté candidat à un mandat au sein d'une autre assemblée parlementaire et a été élu, et ce, même avant qu'il soit question d'exercer simultanément deux mandats. Elle tend à attacher une conséquence de plein droit au fait d'avoir été élu pour une autre assemblée parlementaire et règle donc en fait la déchéance du premier mandat parlementaire. Le texte proposé prévoit que ce mandat s'achève de plein droit sans que soit laissée à l'intéressé la faculté de choisir entre le mandat dont il est titulaire et le nouveau mandat pour lequel il a été élu². La présente proposition vise ainsi à faire en sorte que les parlementaires qui se portent candidat à un mandat au sein d'une autre assemblée parlementaire et sont élus exercent effectivement leur nouveau mandat et ne fassent pas fi de la volonté de l'électeur. Si elle n'oblige toutefois pas l'élu à exercer son nouveau mandat parlementaire, la présente proposition n'en incite pas moins fortement l'in-

verwacht terecht dat een kandidaat die verkozen is, zijn mandaat ook effectief opneemt. Wie een parlementair mandaat bekleedt en verkozen wordt verklaard voor een parlementair mandaat van een ander bestuursniveau, maar dit laatste mandaat niet wenst op te nemen, geeft de indruk de uitspraak van de kiezer niet ernstig te nemen. Dit komt het vertrouwen in de politieke instellingen niet ten goede omdat de kiezer de indruk heeft te zijn misleid: na de verkiezingen komt hij tot de vaststelling dat zijn stem ondergeschikt is aan de persoonlijke loopbaanplanning van een politicus.

Dit voorstel voert geen nieuwe onverenigbaarheid in. Een onverenigbaarheid is «het verbod voor een persoon die tot een mandaat verkozen wordt of die een functie of een ambt uitoefent, om terzelfder tijd titularis te zijn van een ander mandaat of ambt, om het uit te oefenen»¹. In geval van een absolute onverenigbaarheid is de titularis van een mandaat of ambt verplicht afstand te doen van zijn hoedanigheid van titularis om een onverenigbaar mandaat of ambt op te kunnen nemen. In geval van een relatieve onverenigbaarheid verbiedt een persoon twee onverenigbare ambten of mandaten tegelijkertijd uit te oefenen. Zowel bij een absolute als een relatieve onverenigbaarheid heeft de titularis de keuze het andere mandaat of ambt al dan niet op te nemen.

Dit voorstel voorziet in de beëindiging van het mandaat in een parlementaire assemblee wanneer men zich kandidaat heeft gesteld en verkozen is voor een andere parlementaire assemblee zelfs voordat er sprake is van het gelijktijdig opnemen of uitoefenen van twee mandaten. Het beoogt een gevolg van rechtswege toe te kennen aan het feit van verkozen te zijn voor een andere parlementaire assemblee. Het bevat dus in feite een regeling in verband met de vervallenverklaring van het eerste parlementaire mandaat. Het bepaalt dat dit mandaat van rechtswege een einde neemt zonder dat aan de betrokkene de keuze wordt gelaten tussen het mandaat waarvan hij titularis is en het nieuwe mandaat waarvoor hij verkozen is². Zodoende wil dit voorstel bewerkstelligen dat parlementsleden die zich kandidaat stellen voor een andere parlementaire assemblee en verkozen zijn hun mandaat ook effectief opnemen en de uitspraak van de kiezer ook ernstig nemen en niet naast zich neerleggen. Het houdt evenwel geen verplichting in om het nieuwe parlementaire mandaat

¹ K. MUYLLE, Parlementaire en ministeriële onverenigbaarheden, in M. VAN DER HULST en L. VENY, *Parlementair Recht*, Commentaar en teksten, 1999, n° 3, p. 3.5.-2.

² Voir également l'avis du Conseil d'État sur la *Proposition de décret spécial modifiant le décret spécial du 26 juin 1995 établissant des incompatibilités avec le mandat de membre du Conseil flamand*, Parlement flamand, doc. 1547 (2002-2003), n°2.

¹ K. MUYLLE, Parlementaire en ministeriële onverenigbaarheden, in M. VAN DER HULST en L. VENY, *Parlementair Recht*, Commentaar en teksten, 1999, n° 3, p. 3.5.-2.

² Zie ook het advies van de Raad van State over het *Voorstel van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad*, Vlaams Parlement, Stuk 1547 (2002-2003), nr. 2.

téressé à assumer celui-ci. Elle entend assurer ainsi un meilleur respect de la volonté de l'électeur et accroître la transparence lors des élections.

L'article 233, § 2, alinéa 2, du Code électoral détermine actuellement le moment où un membre d'un conseil de communauté ou de région qui a été élu membre de la Chambre des représentants ou sénateur élu directement perd sa première qualité. Le principe énoncé dans cette disposition veut que l'intéressé perde sa première qualité dès l'instant où il prête serment en tant que membre de la Chambre des représentants ou sénateur.

Il est singulier que l'article 233, §2, alinéa 2, du Code électoral détermine le moment où s'achève le mandat d'un membre d'un conseil de communauté ou de région. L'achèvement du mandat de membre d'un tel conseil constitue en effet un aspect important du fonctionnement des conseils, et non un aspect technique. Conformément à l'article 118, §1er, de la Constitution, il appartient au législateur spécial fédéral de régler les élections, la composition et le fonctionnement du Conseil de la Région wallonne, du Conseil de la Communauté germanophone et du Conseil flamand. Il conviendrait dès lors que l'achèvement du mandat de membre d'un conseil de communauté ou de région soit réglé par le législateur spécial, et non plus par le législateur ordinaire, comme c'est le cas à l'article 233, § 2, alinéa 2, du Code électoral. Tel est d'ailleurs également le point de vue du Conseil d'État. Dans un avis récent, le Conseil a estimé que: «Les législateurs décréteurs ne sont dès lors pas habilités ... à prévoir des cas dans lesquels un membre est déchu de son mandat. ... Seul le législateur fédéral pourrait instaurer une telle réglementation par le biais d'une loi adoptée à la majorité spéciale» (traduction) ³.

La présente proposition de loi spéciale vise à insérer dans le chapitre II, section 1re, de loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, qui concerne la composition des conseils, un article 24ter prévoyant que le membre du Conseil de la Communauté française, du Conseil de la Région wallonne ou du Conseil flamand qui s'est porté candidat à l'élection d'une autre assemblée parlementaire et a été élu membre de celle-ci perd sa première qualité dès l'instant où son élection a été proclamée, et donc non pas lorsqu'il prête

op te nemen, ofschoon het daartoe een sterke stimulans inhoudt. Het voorstel wil op deze wijze de inspraak van de kiezer versterken en de transparantie bij verkiezingen verhogen.

Artikel 233, §2, tweede lid, van het Kieswetboek bepaalt thans wanneer een lid van een Gemeenschaps- of Gewestraad dat verkozen is tot volksvertegenwoordiger of rechtstreeks gekozen senator zijn eerste hoedanigheid verliest. Het hierin opgenomen principe is dat de betrokkene zijn eerste hoedanigheid verliest wanneer hij de eed aflegt als volksvertegenwoordiger of senator.

Dat in artikel 233, §2, tweede lid, van het Kieswetboek wordt bepaald wanneer het mandaat van een lid van een Gemeenschaps- of Gewestraad wordt beëindigd, is merkwaardig. De beëindiging van het mandaat van lid van een Gemeenschaps- of Gewestraad is immers een belangrijk aspect van de werking van de Raden en geen technisch aspect. Overeenkomstig artikel 118, §1, van de Grondwet staat het aan de federale bijzondere wetgever om de verkiezingen, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Raad, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap en de Waalse Gewestraad te bepalen. Het is dan ook aangewezen dat de beëindiging van het mandaat van lid van een Gemeenschaps- of Gewestraad door de bijzondere wetgever geregeld wordt en niet langer door de gewone wetgever, zoals in artikel 233, §2, tweede lid, van het Kieswetboek het geval is. Overigens is dit ook het standpunt van de Raad van State. In een recent advies heeft de Raad gesteld: «De decreetgevers zijn dan ook niet bevoegd om ... om te voorzien in gevallen waarin een lid vervallen verklaard wordt van zijn mandaat. ... Alleen de federale wetgever zou een dergelijke regeling kunnen invoeren, bij wet aangenomen met een bijzondere meerderheid» ³.

Dit voorstel van bijzondere wet voegt in Hoofdstuk II, Afdeling 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat betrekking heeft op de samenstelling van de Raden, een artikel 24ter in dat bepaalt dat, wanneer een lid van de Vlaamse Raad, de Raad van de Franstalige Gemeenschap of de Waalse Gewestraad zich kandidaat heeft gesteld bij de verkiezingen voor een andere parlementaire assemblee en hiervoor verkozen is, hij zijn eerste hoedanigheid verliest zodra zijn verkiezing publiek

³ Voorstel van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoeging van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad. Avis du Conseil d'État, Parlement flamand, Doc. 1547 (2002-2003) – N° 2, p. 7.

³ Voorstel van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoeging van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad. Advies van de Raad van State, Vlaams Parlement, Stuk 1547 (2002-2003) – Nr. 2, blz. 7.

serment. S'il achève, par suppléance, un mandat au sein d'une autre assemblée, la prestation de serment demeure, tout comme c'est le cas actuellement, l'instant où il perd sa première qualité. La présente proposition vise donc à remplacer l'article 233, §2, alinéa 2, du Code électoral.

La présente proposition vise également à instaurer une réglementation analogue pour les membres du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale en insérant un article 12*bis* dans la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

Une proposition de loi ordinaire vise à instaurer une réglementation analogue pour les membres du Conseil de la Communauté germanophone.

À l'encontre du principe de la présente proposition de loi, on pourrait objecter qu'un élu ne peut exercer effectivement son mandat qu'après la validation des élections et la vérification des pouvoirs. Les cas où les élections sont déclarées invalides sont toutefois si exceptionnels que cette hypothèse est plutôt d'ordre théorique. Il en va de même pour un élu dont les pouvoirs n'ont pas été acceptés. On peut d'ailleurs se poser la question de savoir si une réforme de la réglementation actuelle relative à la validation et à la vérification des pouvoirs est conciliable avec l'article 3 du Premier Protocole de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui garantit le droit à des élections libres au scrutin secret, et avec la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme en la matière. La validation et la vérification des pouvoirs relèvent actuellement de la compétence des chambres législatives et des conseils communautaires et régionaux. Dans son arrêt *Podkolzina*, la Cour européenne des droits de l'homme est arrivé à la conclusion que, lors de la procédure de constat d'inéligibilité d'un candidat, une décision «équitable et objective» doit être prise afin «d'éviter tout abus de pouvoir». Bien que l'arrêt *Podkolzina* de la Cour européenne des droits de l'homme n'aborde que la procédure de constat d'inéligibilité d'un candidat, ce raisonnement peut également s'appliquer à l'autre volet de la vérification des pouvoirs, à savoir la validité des opérations électorales. En toute logique, la procédure permettant de statuer sur la validité des opérations électorales doit être, comme le précise la Cour, «de nature à garantir une décision équitable et objective, ainsi qu'à éviter tout abus de pouvoir». Dans la mesure où, dans le cadre de la vérification des pouvoirs, l'on ne s'y emploie pas systématiquement, il convient de se demander si l'article 48 de la Constitution et l'article 31 de la loi spéciale de réformes institutionnelles, qui garantissent le monopole des chambres légis-

is afgekondigd en dus niet bij zijn eedaflegging. Indien hij door opvolging een mandaat in een andere assemblee voleindigt dan blijft, zoals thans het geval is, de eedaflegging het moment waarop hij zijn eerste hoedanigheid verliest. Dit voorstel vervangt dus artikel 233, §2, tweede lid, van het Kieswetboek.

Tevens stelt dit voorstel voor om voor de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een gelijkaardige regeling in te voeren door in de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen een artikel 12*bis* in te voegen.

Voor de leden van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap wordt in een voorstel van gewone wet een gelijkaardige regeling ingevoerd.

Men zou tegen het principe van dit voorstel het bezwaar kunnen invoeren dat een verkozene pas effectief zijn mandaat kan opnemen na de geldigverklaring van de verkiezingen en na het onderzoek van de geloofsbrieven. Het aantal keren dat verkiezingen ongeldig worden verklaard is echter zo uitzonderlijk geworden dat deze hypothese veeleer theoretisch is. Hetzelfde geldt voor een verkozene van wie de geloofsbrieven niet worden aanvaard. Overigens kan de vraag worden gesteld of een herziening van de huidige regeling inzake de geldigverklaring en het onderzoek van de geloofsbrieven verenigbaar is met artikel 3 van het Eerste Protocol van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat het recht op eerlijke en geheime verkiezingen waarborgt, en de rechtspraak van het Europees Hof van de Rechten voor de Mens hierover. Thans is de geldigverklaring en het onderzoek van de geloofsbrieven de bevoegdheid van de wetgevende Kamers en van de Gemeenschaps- en Gewestraden. In het arrest-*Podkolzina* is het EHRM tot de conclusie gekomen dat bij beslissingen omtrent de verkiesbaarheid van een kandidaat «een rechtvaardige en objectieve beslissing» moet genomen worden die «elk machtsmisbruik vermijdt». «Hoewel het EHRM het in het arrest-*Podkolzina* heeft over de procedure waarbij de onverkiesbaarheid van een kandidaat wordt vastgesteld, kan de redenering ook toegepast worden op het andere luik van het onderzoek van geloofsbrieven, met name de geldigheid van de kiesverrichtingen. Logischerwijs moet ook de procedure waarbij uitspraak wordt gedaan over de geldigheid van de kiesverrichting van die aard zijn dat ze, in de woorden van het Hof «een rechtvaardige en objectieve beslissing waarborgt en elk machtsmisbruik vermijdt». Inzoverre het onderzoek van de geloofsbrieven dat niet systematisch doet, moet de vraag gesteld worden of artikel 48 van de Grondwet en artikel 31 BWHI, die het monopolie van de wetgevende Kamers en van de Gemeenschaps- en

latives et des conseils communautaires et régionaux en la matière, sont conciliables avec l'article 3 du Premier protocole de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tel qu'il est interprété par la Cour européenne des droits de l'homme. Dans la mesure où la procédure ne garantit pas l'impartialité de l'organe de décision, il convient de répondre par la négative».⁴ On ne peut dès lors pas exclure une réforme de la réglementation en vigueur. Une telle réforme sort toutefois du champ d'application de la présente proposition, étant donné entre autres qu'elle requiert une révision de la Constitution ou de la loi spéciale de réformes institutionnelles.

La présente proposition de loi forme un tout avec d'autres propositions mettant fin au mandat de membre de la Chambre des représentants, de sénateur élu directement ou coopté, de membre du Conseil de la Communauté germanophone et de membre du Parlement européen.

Gewestraden in deze verzekeren, verenigbaar zijn met artikel 3 van het Eerste Protocol EVRM, zoals geïnterpreteerd door het EHRM. Inzoverre de procedure de onpartijdigheid van het beslissingsorgaan niet waarborgt, moet de vraag ontkennend beantwoord worden»⁴. Een herziening van de thans geldende regeling mag dus niet worden uitgesloten. Een dergelijke herziening valt evenwel buiten het voorwerp van dit voorstel, onder meer omdat het een herziening van de Grondwet of van de bijzondere wet op de hervorming der instellingen vereist.

Dit voorstel moet samen gelezen worden met de andere voorstellen houdende de beëindiging van het mandaat van volksvertegenwoordiger, rechtstreeks verkozen senator en gecoöpteerd senator, van lid van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap en van het Europees Parlement.

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)
Dirk CLAES (CD&V)

⁴ K. MUYLLE et J. VAN NIEUWENHOVE, *Parlement Recht*, in *Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht*, 2003, n° 3, pp. 191-192.

⁴ K. MUYLLE en J. VAN NIEUWENHOVE, *Parlement Recht*, in *Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht*, 2003, nr. 3, blz. 191-192.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Un article 24ter, libellé comme suit, est inséré dans le Chapitre II, section 1ère, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles:

«Art. 24ter. — Le membre du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon ou du Conseil flamand qui, étant candidat aux élections des Chambres législatives fédérales ou du Parlement européen, est élu, perd sa qualité de membre du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon, du Conseil flamand ou du Parlement européen, dès la proclamation de son élection.

Le membre du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon ou du Conseil flamand qui, en tant que suppléant, achève le mandat d'un représentant, d'un sénateur élu directement ou coopté, ou d'un membre du Parlement européen, perd sa qualité de membre du Conseil de la Communauté française, du Conseil régional wallon, du Conseil flamand ou du Parlement européen, dès l'instant où il prête serment à la Chambre ou au Sénat.»

Art. 3

Un article 12bis, libellé comme suit, est inséré dans le Titre III, Chapitre 2, Section 1ère, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises:

«Art. 12bis. — Le membre du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale qui, étant candidat aux élections des Chambres législatives fédérales, est élu, perd sa qualité de membre du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, dès la proclamation de son élection.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In Hoofdstuk II, afdeling 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wordt een artikel 24ter ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 24ter. — Het lid van de Vlaamse Raad, de Raad van de Franstalige Gemeenschap of de Waalse Gewestraad dat zich kandidaat heeft gesteld bij de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers of het Europees Parlement en verkozen is, verliest zijn hoedanigheid van lid van de Vlaamse Raad, de Raad van de Franstalige Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, of het Europees Parlement zodra zijn verkiezing openbaar is afgekondigd.

Het lid van de Vlaamse Raad, de Raad van de Franstalige Gemeenschap of de Waalse Gewestraad dat door opvolging een mandaat van een volksvertegenwoordiger, rechtstreeks gekozen, gecoöpteerd senator, of van een lid van het Europees Parlement voleindigt, verliest zijn hoedanigheid van lid van de Vlaamse Raad, de Raad van de Franstalige Gemeenschap, de Waalse Gewestraad of het Europees Parlement zodra hij de eed aflegt van volksvertegenwoordiger of senator.»

Art. 3

In Titel III, Hoofdstuk 2, Afdeling 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, wordt een artikel 12bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 12bis. — Het lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad dat zich kandidaat heeft gesteld bij de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers en verkozen is, verliest zijn hoedanigheid van lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zodra zijn verkiezing openbaar is afgekondigd.

Le membre du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale qui, en tant que suppléant, achève le mandat d'un représentant, d'un sénateur élu directement ou coopté, perd sa qualité de membre du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, dès l'instant où il prête serment à la Chambre ou au Sénat.»

2 octobre 2003

Het lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad dat door opvolging een mandaat van een volksvertegenwoordiger of van een rechtstreeks gekozen of gecoöpteerd senator voleindigt, verliest zijn hoedanigheid van lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zodra hij de eed aflegt van volksvertegenwoordiger of senator.»

2 oktober 2003

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)
Dirk CLAES (CD&V)